

**Plan realizacji doradztwa zawodowego w ramach Wewnętrznszkołnego Systemu
Doradztwa Zawodowego w Szkole Podstawowej nr 17 im. Kurierów Sądeckich w
Nowym Sączu w roku szkolnym 2015/2026**

Główne założenia programu:

- Przygotowanie uczniów szkoły podstawowej do podjęcia decyzji o dalszym kształceniu i przyszłej aktywności zawodowej.
- Wspieranie rodziców w procesie doradczym, udzielanie im niezbędnych informacji, w razie potrzeb kierowanie ich do specjalistów.
- Pomoc nauczycielom/ wychowawcą w realizacji tematów z doradztwa zawodowego.
- Celem orientacji zawodowej w klasach I- III jest rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji, wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji.
- Celem orientacji zawodowej w klasach IV- VI jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji .
- Celem doradztwa zawodowego w klasach VII–VIII szkoły podstawowej jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania przy wsparciu doradczym decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz dostarczenie informacji na temat rynku pracy i systemu edukacji.

Cele szczegółowe są skierowane do ucznia, nauczycieli i rodziców.

1. Uczeń:

- Poznaje siebie.
- Nazywa swoje umiejętności, zainteresowania, talenty, mocne strony.
- Planuje, zarządza swoim czasem i stawia cele.
- Posiada informacje o zawodach, zawodach przyszłości i czym jest rynek pracy.
- Rozwija świadomość zawodową
- Kształtuje umiejętności sprawnego komunikowania się, współpracy w grupie i autoprezentacji
- Poznaje dalsze ścieżki kształcenia
- Zna przeciwwskazania zdrowotne do wyboru szkoły

2. Nauczyciele:

- Potrafią zauważać potrzeby i zasoby uczniów.
- Wspierają rodziców i uczniów w procesie wyboru przez dziecko przyszłej ścieżki edukacyjno-zawodowej.
- Realizują tematy zawodoznawcze metodami aktywnymi
- Znają ofertę szkół ponadpodstawowych i zasady rekrutacji
- Rozwijają i wspierają talenty i zainteresowania uczniów.
- Włączają przedstawicieli instytucji i zakładów pracy w proces orientacji i doradztwa zawodowego w szkole.

3. Rodzice:

- Znają ofertę edukacyjną szkolnictwa ponadpodstawowego.
- Wspierają dzieci w wyborze przyszłej ścieżki edukacyjno-zawodowej.
- Posiadają informację o możliwościach i zagrożeniach dziecka.
- Są zaangażowani i przygotowani do pełnienia roli „doradców”.
- Wiedzą gdzie szukać pomocy dla swoich dzieci w sytuacjach trudnych.
- Angażują się w pracę doradczą szkoły np. prezentują swoje zawody czy zakłady pracy w których pracują.

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego realizowane w szkole podstawowej

- **Dla przedszkoli, oddziałów przedszkolnych**

1. Poznanie siebie

Dziecko:

- 1.1 określa, co lubi robić;
- 1.2 podaje przykłady różnych zainteresowań;
- 1.3 określa, co robi dobrze;
- 1.4 podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Dziecko:

- 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i nazwy tych zawodów, które wzbudziły jego zainteresowanie, oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby;
- 2.3 wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzenia, w których dziecko uczestniczy, takie jak wyjście na zakupy, koncert, pocztę;
- 2.4 podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- 2.5 opowiada o sobie w grupie rówieśniczej.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Dziecko:

- 3.1 nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej);
- 3.2 nazywa czynności, których lubi się uczyć.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Dziecko:

- 4.1 opowiada, kim chciałoby zostać;
- 4.2 na miarę swoich możliwości planuje własne działania lub działania grupy rówieśniczej przez wskazanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu;
- 4.3 podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach, indywidualnie i w ramach działań grupy rówieśniczej.

- **Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas I-III**

1. Poznanie siebie

Uczeń:

- 1.1 opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
- 1.2 prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;
- 1.3 podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
- 1.4 podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
- 1.5 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
- 2.3 opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;
- 2.4 omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
- 2.5 opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
- 2.6 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
- 3.2 wskazuje treści, których lubi się uczyć;
- 3.3 wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;

4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;

4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

- **Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas IV-VI**

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

1.1 określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;

1.2 wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;

1.3 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;

1.4 prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

2.1 wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;

2.2 opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;

2.3 podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;

2.4 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;

2.5 wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

3.1 wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;

3.2 wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;

3.3 samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

4.1 opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;

4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;

4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

• Treści programowe z doradztwa zawodowego dla klas VII i VIII

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

1.1 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;

1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);

1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;

1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;

1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;

1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;

1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;

2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;

2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;

2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;

2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy;

2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;

2.7 dokonuje autoprezentacji;

2.8 charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;

3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do szkół ponadpodstawowych w kontekście rozpoznania własnych zasobów;

3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej;

3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;

4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;

4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;

4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

Realizacja treści z zakresu doradztwa zawodowego

Oddziały przedszkolne

- Zajęcia w zakresie orientacji zawodowej w oddziałach przedszkolnych są wpisane w proces realizacji podstawy programowej wychowania przedszkolnego.
- Zajęcia zostaną zrealizowane według uznania i potrzeb nauczyciela na podstawie Przykładowego programu proorientacji zawodowej dla przedszkoli z proponowanymi scenariuszami, ORE, Warszawa 2017 dostępnego na stronie:
<https://doradztwo.ore.edu.pl/programy-i-wsdz/>

Klasy I – III

- Zajęcia w zakresie orientacji zawodowej wkomponowane są w proces realizacji podstawy programowej edukacji wczesnoszkolnej.
- Zostaną zrealizowane na podstawie Przykładowego programu orientacji zawodowej dla klas I – III szkoły podstawowe z proponowanymi scenariuszami, ORE, Warszawa 2017 <https://doradztwo.ore.edu.pl/programy-i-wsdz/>

Klasy IV – VI

- Zadania z zakresu orientacji zawodowej będą realizowane z wychowawcą na podstawie Przykładowego programu orientacji zawodowej dla klas IV- VI szkoły podstawowej z proponowanymi scenariuszami, ORE, Warszawa 2017 (<https://doradztwo.ore.edu.pl/programy-i-wsdz/>)
- Wychowawcy realizują tematy z doradztwa spójnie z programem realizowanym w danej klasie.
- Nauczyciele przedmiotów ogólnych wplatają treści z zakresu doradztwa zawodowego w swoje lekcje.

Klasy VII – VIII

- Obowiązkowe zajęcia z doradcą zawodowym.

Tematyka zajęć w klasie VII

1. Ustalamy zasady pracy w grupie. Poznajemy zawód doradcy zawodowego.
2. Wszyscy jesteśmy zdolni test wielorakiej inteligencji.
3. Mój system wartości.
4. Budujemy dom – moje cechy charakteru.
5. Co potrafię robić najlepiej?
6. Zdrowie i moje plany zawodowe.
7. Mój typ osobowości.
8. Typy osobowości zawodowej.
9. Podział zawodów ze względu na przedmiot pracy.
10. Mój wymarzony zawód.

Tematyka zajęć w klasie VIII

1. Wiedza, umiejętności i zainteresowania jako fundament pod przyszłą edukację.
 2. System edukacji w Polsce – po co mi ta szkoła?
 3. Czynniki, które mają wpływ na wybór szkoły ponadpodstawowej.
 4. Jak wykorzystać swój potencjał w procesie dalszej edukacji?
 5. Jak zostać sportowcem?
 6. Lokalny rynek pracy i edukacji.
 7. Wymagania pracodawców a moje umiejętności
 8. Poznajemy dokumenty aplikacyjne.
 9. Dlaczego autoprezentacja jest taka ważna? – słów kilka o rozmowie w sprawie pracy.
 10. Wyznaczanie celu metodą SMART. Planowanie przyszłości.
- Lekcje z wychowawcą zgodnie z planem wychowawczym na dany rok.
 - Udział w Dniach Otwartych Szkół Ponadpodstawowych.
 - Wycieczki zawodoznawcze.
 - Spotkania z przedstawicielami różnych zawodów.
 - Możliwość skorzystania z bezpłatnej pomocy przy wyborze kierunku dalszego kształcenia w Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Nowym Sączu.

Działania związane z realizacją doradztwa zawodowego.

Rodzaj działania	Metody i formy realizacji	Realizatorzy	Uczestnicy	Terminy
Diagnoza potrzeb doradczych Rozpoznawanie planów edukacyjnych i zawodowych uczniów	obserwacja, wywiad z nauczycielami i rodzicami ankieta, konsultacje indywidualne, indywidualne rozmowy doradcze z uczniami	doradca zawodowy, pedagog szkolny, psycholog, wychowawcy klas, nauczyciele	uczniowie klas VII i VIII i ich rodzice	IX - XII
Realizacja zajęć z doradztwa zawodowego	obowiązkowe zajęcia z doradztwa zawodowego w wymiarze 10 godzin na rok	doradca zawodowy	uczniowie klas VII i VIII	rok szkolny 2015/2016
	obowiązkowe zajęcia edukacyjne w ramach kształcenia ogólnego oraz na lekcjach wychowawczych	nauczyciele przedmiotu, wychowawcy	uczniowie klas IV – VI	
	obowiązkowe zajęcia edukacyjne	nauczyciel edukacji wczesnoszkolnej	uczniowie klas I – III	
	edukacja przedszkolna	nauczyciel edukacji przedszkolnej	przedszkolaki	
Koordynowanie działań związanych z rekrutacją do szkół ponadpodstawowych	lekcje wychowawcze, indywidualne konsultacje	doradca zawodowy, pedagog, wychowawcy	klasy VIII	II - VI

Spotkania z rodzicami	indywidualne konsultacje, porady	psycholog, pedagog, wychowawcy	klasy VIII, VII	terminarz zebrań z rodzicami
Prezentacja szkół	filmy, informatory, prezentacje, udział w „Dniach Otwartych Szkół”, „Targach szkół”	doradca zawodowy, wychowawcy	klasy VIII	rok szkolny 2025/2026
Spotkania z ciekawymi ludźmi którzy pracują w różnych zawodach	filmy, prezentacje, spotkania, wywiady, wycieczki do zakładów pracy	wychowawcy	klasy 0 - VIII	rok szkolny 2025/2026
Lekcje zawodoznawcze	dyskusja, mini wykład, rozmowa kierowana	nauczyciele przedmiotów ogólnych	klasy IV - VIII	rok szkolny 2025/2026
Koordynowanie pracy nauczycieli oraz wychowawców klas w realizacji zajęć i zagadnień związanych z doradztwem zawodowym	konsultacje indywidualne dla nauczycieli odnośnie realizacji zadań zapisanych w WSDZ, pomoc w realizacji wyjazdów do pracodawców	dyrektor, doradca zawodowy, pedagog	nauczyciele	Rok szkolny 2025/2026
Sporządzenie sprawozdania - ewaluacja	Analiza dokumentacji	doradca zawodowy, pedagog szkolny		VI 2016

Proponowane wycieczki pomocne w planowaniu i realizacji działań szkoły w obszarze preorientacji zawodowej w oddziałach przedszkolnych:

- Zwiedzamy szkołę – odwiedzamy dyrektora szkoły, sekretarkę, pielęgniarkę, bibliotekarkę - oglądanie miejsc pracy, pogadanka na temat wykonywanych prac
- Wycieczka do lokalnego sklepu – pogadanka na temat pracy sprzedawcy połączona z

pokazem wyposażenia sklepu

- Wycieczka do warsztatu samochodowego – pogadanka na temat pracy mechanika, oglądanie wyposażenia warsztatu samochodowego.

Proponowane lekcje edukacyjne wspomagane przez przedstawicieli różnych zawodów pomocne w planowaniu i realizacji działań szkoły w obszarze preorientacji zawodowej w oddziałach przedszkolnych:

- Zawody naszych rodziców – cykliczne spotkania z rodzicami wykonywującymi różne zawody.
- Warsztaty „Zawód moich rodziców” – wspólne warsztaty dzieci i rodziców. Prezentacja przez dzieci zawodów swoich rodziców.
- Spotkanie z pielęgniarką szkolną – przybliżenie zawodu pielęgniarki szkolnej, połączone z warsztatami dotyczącymi dbania o higienę osobistą.
- Festiwal młodych talentów – prezentacja zdolności, umiejętności dzieci

Proponowane wycieczki, lekcje edukacyjne wspomagane przez przedstawicielami różnych zawodów pomocne w planowaniu i realizacji działań szkoły w obszarze orientacji zawodowej:

Edukacja wczesnoszkolna klasy I – III

- „Droga listu” – wycieczka do Urzędu Poczтового
- Jak ludzie dawniej żyli i pracowali – wycieczka do skansenu
- Poznajemy pracę leśnika – wycieczka do Nadleśnictwa
- Poznajemy pracę strażaka – wycieczka do Straży Pożarnej
- Poznajemy pracę policjanta – zapraszamy na lekcję swojego dzielnicowego, który opowie nam o swojej pracy a przy okazji przypomni nam zasady bezpiecznego poruszania się po drogach i ulicach
- Wyjazd do pizzerii – możliwość przygotowania własnej pizzy
- Wyjazd do kina rozmowa kierowana – dzięki komu możemy obejrzeć film w kinie?
- Spotkanie z pisarką
- Spotkanie z podróżnikiem
- Spotkanie ze stomatologiem – pogadanka na temat higieny jamy ustnej
- Wyjazd do muzeum lizaka – jak powstają nasze ulubione słodczyce

Klasy IV- VI

- Wycieczka do wybranego zakładu pracy
- Wyjazd do Stacji Meteorologicznej – poznanie zawodu meteorologa – jak powstaje prognoza pogody?
- Kto pracuje w hotelu? – wycieczka do hotelu Panorama w Nowym Sączu
- Wycieczka do zoo, do ogrodu botanicznego, muzeum – kto tam pracuje?
- Zapraszamy pracowników Komendy Miejskiej Policji w Nowym Sączu – poznawanie zawodu policjanta, pogadanka na temat zasad bezpieczeństwa
- Spotkanie z podróżnikiem

Klasy VII i VIII

- Wyjazd do Centrum Kształcenia Zawodowego w Nowym Sączu
- Z wizytą na Wyższej uczelni - ANS w Nowym Sączu – Instytut Techniczny – miejsce nauki, miejsce pracy
- Wyjazd do wybranych szkół średnich
- Wycieczka do sądu
- Jak działają urzędy? – ZUS
- Wyjazd na Targi Szkół - poznanie oferty edukacyjnej wybranych szkół
- Spotkanie z kuratorem sądowym

Program można modyfikować w trakcie trwania roku szkolnego. Zadania realizowane przez wychowawców i nauczycieli nie zostały ujęte w harmonogramie. Termin ich realizacji zależy od planów zajęć i lekcji wychowawczych dla poszczególnych klas.

Program realizacji WSDZ został opracowany na podstawie Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. 2019.325)